

Рейтинговий звіт PVKB 001-004 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення рейтингу:	25.12.2007 р.
Дата оновлення рейтингу:	17.06.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB-
Прогноз рейтингу:	негативний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» за 2008 рік та I квартал 2009 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Негативний прогноз вказує на можливість зниження рейтингу протягом року при збереженні негативних тенденцій і реалізації поточних ризиків.

Історія кредитного рейтингу

Дата	25.12.2007 р.	27.06.2008 р.	02.12.2008 р.	17.06.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	негативний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу

Рівень кредитного рейтингу ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» підтримується:

- прийнятними показниками капіталізації та ефективності діяльності;
- збалансованістю активів та пасивів за строками до погашення;
- прийнятними значеннями більшості фінансових показників, які характеризують основні аспекти діяльності ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК».

Рівень кредитного рейтингу ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» обмежується:

- значною концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками (на 20 найбільших позичальників припадає 361,8% капіталу I рівня), що може негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку;
- зростанням концентрації ресурсної бази за основними кредиторами, що обмежує фінансову гнучкість Банку та посилює ризик ліквідності;
- ризикованою кредитною політикою Банку: у структурі врахованого забезпечення питома вага нерухомості та грошових депозитів не перевищує 50%;
- посиленням впливу зовнішніх чинників на фінансовий ринок та зниженням ділової активності в окремих секторах економіки, а також значним обсягом кредитів, наданих в іноземній валюті, що за умови девальвації національної грошової одиниці призвело до погіршення платоспроможності окремих позичальників та негативно вплинуло на фінансові показники Банку.

Основні показники

Показник	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.04.08	01.07.08	01.10.08	01.01.09	01.04.09
Активи, млн. грн.	112,66	151,18	226,65	445,07	657,44	726,26	683,43	745,62	799,14	917,77
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	80,09	106,53	180,11	364,61	530,89	592,16	590,77	701,72	746,34	855,02
Кошти клієнтів, млн. грн.	48,87	73,34	129,34	289,40	369,68	452,20	406,48	442,25	449,96	600,68
Власний капітал, млн. грн.	41,23	54,33	59,47	73,44	126,62	128,41	129,12	130,59	131,55	131,99
Доходи, млн. грн.	22,15	26,43	36,69	52,22	101,95	34,55	74,62	127,33	182,87	63,15
Витрати, млн. грн.	16,49	19,11	30,93	41,54	87,56	31,16	70,52	121,76	176,35	62,71
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	5,87	7,35	5,77	11,24	15,95	4,84	5,99	7,94	9,38	0,54
Чистий прибуток, млн. грн.	5,66	7,32	5,76	10,68	14,39	3,39	4,10	5,57	6,52	0,44
Доходність активів (ROA) ¹ , %	5,03	4,84	2,54	2,40	2,19	-	-	-	0,82	-
Доходність капіталу (ROE) ² , %	13,74	13,48	9,69	14,54	11,36	-	-	-	4,96	-

¹ Значення ROA на звітну дату

² Значення ROE на звітну дату

Резюме

ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» було зареєстровано Національним банком України у 1991 році. Банк є універсальною кредитно-фінансовою установою, діяльність якого здійснюється в різних регіонах країни. Частка ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» на ринку банківських послуг є незначною – так, станом на 01.04.2009 р. частка активів Банку в IV групі складає 1,3%, а за розміром чистих активів Банк посідає 88 місце серед 182 банків.

За аналізований період структура власників ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» змін не зазнала. Станом на 01.04.2009 р. власниками істотної участі в Банку є: Циплаков Руслан Петрович (пряма участь – 45,306%, загальна – 99,7896%), та ЗАТ «ДонбасІнвестГруп» (пряма участь – 45,1214%, загальна – 54,4836%).

ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» є міжрегіональним банком, який здійснює діяльність на території семи областей України. З метою оптимізації регіональної мережі за аналізований період було закрито два територіальні підрозділи: в Києві та Харкові. Замість закритих відділень Банком вже вживається комплекс заходів щодо відкриття нових територіальних підрозділів у вказаних населених пунктах. Станом на 01.04.2009 р. регіональна мережа представлена Головним офісом, 4 філіями, 15 відділеннями та 1 представництвом. За інформацією Банку в II кварталі поточного року було додатково відкрито філію у Чернігівській області. Планами розвитку мережі передбачено відкриття 9 нових відділень, що дозволить збільшити кількість областей, в яких представлено Банк до 12.

ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» позиціонує себе на ринку банківських послуг як універсальний банк, проте у своїй діяльності орієнтується переважно на обслуговування середнього та малого бізнесу. Протягом аналізованого періоду Банк активно проводив роботу із залучення клієнтів: розроблено базу потенційних клієнтів, які обслуговуються у банках з тимчасовою адміністрацією; проведено акції із залучення клієнтів на розрахунково-касове обслуговування, валютні та акредитивні операції тощо. Банком активно залучаються на обслуговування фінансові та бюджетні установи, страхові компанії, райдержадміністрації, навчальні заклади тощо.

Картковий бізнес ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» поступово розвивається переважно в межах МПС VISA. Загальна кількість емітованих Банком карток станом на 1 квітня 2009 року склала 16,4 тис. шт. За аналізований період кількість реалізованих Банком зарплатних проектів збільшилась на 26, та станом на 01.04.2009 р. складає 103 проекти, в яких задіяно 2 тис. карток. Наразі Банк планує відмовитися від послуг УкрКарт та перейти на обслуговування до ЗАТ «Український процесінговий центр» (UPC).

Протягом аналізованого періоду ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» дотримувалося всіх економічних нормативів НБУ. Регулятивний капітал Банку станом на 01.04.2009 р. становить 140,1 млн. грн., у тому числі 118,8 млн. грн. – капітал I рівня, або 84,8%. Нормативи капіталу Банку перебувають на прийнятному рівні та

станом на кінець I кварталу поточного року перевищують середні значення по банківській системі України.

Слід зазначити, що за аналізований період значення нормативів кредитних ризиків збільшилися, так норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) наближається до свого граничного значення та станом на 01.04.2009 р. складає 23,8%, а норматив великих кредитних ризиків (Н8) за останні два квартали відповідно збільшився з 278,8% до 510,9%. Значних змін інших нормативів не відбулося, Банк має певний запас відхилень між фактичними та нормативними значеннями за переважною кількістю економічних нормативів.

За останні два квартали балансовий капітал Банку майже не змінився та станом на кінець I кварталу 2009 року склав 132 млн. грн. Основу капіталу Банку, як і раніше, формують статутний капітал (64,4%) та резервні фонди (26,9%). Коефіцієнт захищеності капіталу дещо зменшився та станом на 01.04.2009 р. складає 9,4%. У свою чергу коефіцієнт фондової капіталізації перебував на прийнятному рівні – 60,7%.

Темп приросту активів Банку за аналізований період перевищив темп приросту власного капіталу, проте рівень забезпечення власним капіталом активних операцій та кредитно-інвестиційних ризиків залишався прийнятним: 14,3% та 15,4% відповідно станом на 01.04.2009 р. Крім того, з метою зміцнення фінансової стійкості, згідно з рішенням акціонерів (від 30 квітня 2009 року) Банк планує в III кварталі 2009 року збільшити статутний капітал вдвічі – до 170 млн. грн. шляхом проведення додаткового випуску акцій (закрите розміщення).

Зобов'язання ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» порівняно з даними на 01.10.2008 р. збільшилися на 170,7 млн. грн., або 27,8% та станом на кінець I кварталу 2009 року складають 785,8 млн. грн. Зростання зобов'язань переважно відбувалось за рахунок своєї основної складової – клієнтських коштів, частка яких у структурі зобов'язань складає 76,4%. Фондування Банку є більш короткостроковим – так, станом на кінець I кварталу 40% пасивів мали строки погашення до 1-го місяця, 80% – до 1 року. Кошти інших банків, які на 70% представлені короткостроковими кредитами, формують 16,2% загальних зобов'язань Банку. Банком додатково було залучено короткостроковий кредит від НБУ шляхом рефінансування у сумі 20 млн. грн. Інші зобов'язання переважно складаються із субординованого боргу (13,0 млн. грн.) та нарахованих витрат (18,6 млн. грн.).

У першому кварталі Банком було залучено декілька великих депозитів від корпоративних клієнтів, а також фізичних осіб, що збільшило концентрацію ресурсної бази Банку як за основними кредиторами, так і вкладниками зокрема – станом на 01.04.2009 р. кошти 20 найбільших кредиторів Банку формують 46,2% зобов'язань (проти 33% станом на 01.10.2008 р.), а на 10 найбільших вкладників станом припадає близько 42,7% депозитного портфеля (проти 16,3% станом на 01.10.2008 р.).

Основу клієнтських коштів Банку складають строкові кошти – 81,3% клієнтських коштів, з яких 64,4% – депозити населення. За останні два квартали сума залишків коштів фізичних осіб на вимогу зросла з 5 млн. грн. до 29,4 млн. грн. Залишки

коштів до запитання корпоративних клієнтів є більш стабільними – за даними Банку, найменші залишки на поточних рахунках юридичних осіб протягом аналізованого періоду склали близько 60 млн. грн.

Концентрація коштів корпоративних клієнтів за видами економічної діяльності зросла та перебуває на високому рівні – станом на 01.04.2009 р. кошти підприємств, що займаються торгівлею, ремонтом автомобілів, побутових виробів тощо формують близько 78,6% коштів, залучених на рахунки суб'єктів господарювання.

За останні два квартали чисті активи ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» збільшились на 23% – до 918 млн. грн. У структурі активів, як і раніше, переважає клієнтський кредитний портфель, частка якого за аналізований період зросла на 10 в. п. – до 78,4% активів Банку. В свою чергу питома вага портфеля міжбанківських кредитів та депозитів в активах скоротилась з 23,4% до 13,8%. Портфель МБКІД переважно формується короткостроковими кредитами іншим банкам (71%) та кредитами овернайт (20%). Більша частка міжбанківських договорів укладається Банком на умовах SWAP.

Банк і надалі збільшує інвестиції у цінні папери. Станом на 01.04.2009 р. портфель цінних паперів повністю сформовано з цінних паперів Банку на продаж, який у свою чергу на 67% представлено векселями та на 32,7% – інвестиційними сертифікатами. Якість портфеля цінних паперів є низькою: переважна більшість цінних паперів є позалістинговими.

Якість активів, порівняно з даними станом на 01.10.2008 р., погіршилась та є задовільною. Через погіршення структури кредитного портфеля за категоріями ризику питома вага негативно класифікованих активів (з урахуванням кредитів, класифікованих як «субстандартні») зросла з 9% станом на 01.10.2008 р. до 20,1% чистих активів станом на кінець I кварталу 2009р.

Клієнтський кредитний портфель Банку збільшувався, здебільшого, через зростання заборгованості юридичних осіб: у I кварталі поточного року Банком було надано кредити кільком корпоративним клієнтам на загальну суму близько 160 млн. грн. переважно на довгостроковій основі. Це в свою чергу збільшило частку довгострокових кредитів до 48,3% корпоративного кредитного портфеля (проти 29,7% станом на 01.10.2008 р.). Кредити суб'єктам господарювання надаються Банком переважно в гривнях – 91% портфеля.

Враховуючи валютну структуру кредитного портфеля фізичних осіб (станом на 01.04.2009 р. 77% кредитів населенню Банком надано у ВКВ), а також девальвацію національної валюти, можна зазначити, що протягом аналізованого періоду Банк не нарощував кредитний портфель фізичних осіб. Переважно саме за валютними кредитами приватним особам спостерігалось зростання простроченої заборгованості, що зокрема зумовлено відсутністю валютних надходжень у позичальників та погіршенням їх платоспроможності.

Концентрація кредитного портфеля юридичних осіб за видами економічної діяльності майже не змінилась та залишається високою: станом на кінець I кварталу підприємствам, які займаються торгівлею, ремонтом автомобілів, побутових

виробів та предметів особистого вжитку надано 72% корпоративних кредитів (або 394% капіталу I рівня).

Концентрація кредитного портфеля Банку за основними позичальниками зростає та є високою: станом на 01.04.2009 р. 20 найбільшим позичальникам надано 79% кредитного портфеля, або 361,7% капіталу I рівня, що наражає Банк на високі кредитні ризики у разі виникнення фінансових труднощів в одного або декількох великих позичальників.

Якість кредитного портфеля ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» за останні II квартали погіршилась: питома вага простроченої заборгованості у клієнтському кредитному портфелі зросла з 3,2% станом на 01.10.2008 р. до 4,8% станом на 01.04.2009 р. Найбільше зростання простроченої заборгованості спостерігалось за кредитами в поточну діяльність, що надані юридичним особам (+14 млн. грн. за останні два квартали), та за валютними споживчими кредитами фізичних осіб (+4,6 млн. грн.).

Структура забезпечення за кредитними операціями за аналізований період майже не змінилась: питома вага дорогоцінних металів та рухомого майна станом на 01.04.2009 р. складає 57,8% врахованого забезпечення, майнових прав на грошові депозити – 30%, нерухомого майна – 11,6%. Питома вага незабезпеченої частки вимог за кредитами³ (чистий кредитний ризик) за цей період скоротилась майже вдвічі – до 12,5%.

Спостерігається погіршення структури кредитного портфеля Банку за категоріями ризику: частка заборгованості, класифікованої як «субстандартна», зросла більше ніж удвічі та станом на 01.04.2009 р. складає 17,1%. Питома вага «сумнівних» та «безнадійних» кредитів майже не змінилась та складає 2% заборгованості.

У структурі доходів та витрат Банку превалюють процентні доходи та витрати. Адміністративні витрати Банку було зменшено до 12,1% витрат переважно за рахунок витрат на утримання персоналу. Через погіршення якості кредитного портфеля Банком було збільшено відрахування до резервів, що в свою чергу позначилося на фінансовому результаті установи та показниках рентабельності. Чистий прибуток ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» за 2008 рік склав 6,5 млн. грн., а фінансовий результат за I квартал поточного року склав лише 0,44 млн. грн., що в 7,5 рази менше, ніж за аналогічний період минулого року. Чиста процентна маржа та коефіцієнт ефективності діяльності Банку перебувають на прийнятному рівні (станом на 01.04.2009 р. – 7,4% та 135,4% відповідно), проте погіршення ситуації на фінансовому ринку та зниження ділової активності в країні можуть призвести до втрати ринкової позиції Банку та згодом негативно вплинути на показники його діяльності.

³Згідно з даними форми №604

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» підтверджено на рівні «aaBBB-», прогноз змінено на «негативний».

Генеральний директор

Дубко С. А.

Начальник відділу рейтингів фінансових установ

Коноплястий А. М.

Старший фінансовий аналітик відділу рейтингів фінансових установ

Калашников О. В.

Додатки

Дані балансу ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК», млн. грн.

Показник	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.04.08	01.07.08	01.10.08	01.01.09	01.04.09
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	4,29	19,50	17,42	38,45	39,10	66,59	25,70	17,70	15,69	15,72
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	2,37	2,04	2,00	2,00	2,00	0,83	0,00	0,00
Кошти в інших банках	22,94	20,82	25,95	86,07	156,77	152,50	169,72	176,13	156,16	140,04
Кредити клієнтам	71,26	99,15	159,59	295,28	434,90	476,08	461,30	511,63	587,52	719,72
Цінні папери	8,71	10,58	23,23	16,30	16,58	16,97	17,35	37,48	43,55	47,33
Довгострокові вкладення	12,25	8,93	7,14	8,24	11,68	13,69	14,41	15,46	16,23	15,88
Нараховані доходи	0,82	3,05	4,44	7,31	2,84	3,07	3,02	4,87	7,90	14,29
Резерви	-7,90	-11,24	-14,37	-10,71	-10,78	-9,90	-14,57	-24,38	-32,11	-39,86
Інші активи	0,30	0,40	0,87	2,08	4,37	5,26	4,50	5,90	4,20	4,65
Разом активів	112,66	151,18	226,65	445,07	657,44	726,26	683,43	745,62	799,14	917,77
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	4,00	0,00	2,90	0,00	0,00	2,00	20,00	20,00
Кошти банків	21,05	17,76	24,37	61,20	128,69	113,61	113,37	137,50	164,00	127,42
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,00	14,00	12,00	0,00	0,30
Кошти суб'єктів господарювання	20,80	31,80	42,40	158,76	123,08	170,26	125,38	145,98	123,44	213,72
Кошти фізичних осіб	28,07	41,54	86,95	130,63	246,59	265,94	267,09	284,27	326,52	386,66
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,82	0,00	0,00	0,00	4,37	4,37	4,37	0,55	0,62	0,53
Субординований борг	0,00	3,00	3,00	13,00	13,00	13,00	13,00	13,00	13,00	13,00
Нараховані витрати	0,27	1,54	4,12	6,29	9,89	11,82	14,19	16,15	16,51	18,58
Інші зобов'язання	0,43	1,21	2,35	1,74	2,29	2,85	2,90	3,58	3,49	5,56
Разом зобов'язань	71,43	96,85	167,18	371,62	530,82	597,85	554,31	615,03	667,59	785,78
Сплачений статутний капітал	33,28	41,28	41,28	45,38	85,00	85,00	85,00	85,00	85,00	85,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	0,56	0,84	7,90	12,86	22,71	35,50	35,50	35,50	35,50	35,50
Результат минулих років	-5,42	-0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,53
Результати переоцінки	7,15	4,93	4,53	4,52	4,52	4,52	4,52	4,52	4,52	4,52
Фінансовий результат поточного року	5,66	7,32	5,76	10,68	14,39	3,39	4,10	5,57	6,52	0,44
Всього власний капітал	41,23	54,33	59,47	73,44	126,62	128,41	129,12	130,59	131,55	131,99

Дані звіту про фінансові результати ВАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК», млн. грн.

Показник	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.04.08	01.07.08	01.10.08	01.01.09	01.04.09
Процентні доходи	3,15	13,42	20,53	40,35	70,71	24,41	51,44	79,85	117,76	43,80
Комісійні доходи	3,79	5,37	6,11	9,63	27,58	8,66	18,71	40,10	49,49	12,90
Результат від торговельних операцій	7,31	0,67	0,54	1,03	2,39	0,91	3,46	5,78	13,53	4,26
Інші операційні доходи	7,78	6,87	9,01	1,07	1,20	0,49	0,93	1,52	1,96	2,19
Інші доходи	0,01	0,02	0,38	0,14	0,07	0,07	0,08	0,08	0,14	0,00
Повернення списаних активів	0,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Непередбачені доходи	0,00	0,08	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходів	22,15	26,43	36,69	52,22	101,95	34,55	74,62	127,33	182,87	63,15
Процентні витрати	1,88	6,58	14,16	24,99	39,86	13,72	27,20	42,59	63,98	27,03
Комісійні витрати	0,18	0,14	0,19	1,30	10,68	3,54	8,02	15,51	18,90	9,87
Інші операційні витрати	3,75	1,77	1,69	2,85	6,57	3,82	7,79	11,81	20,86	10,44
Загальні адміністративні витрати	7,18	7,12	10,57	12,57	24,94	9,89	21,80	35,61	48,23	7,58
Відрахування в резерви	3,29	3,47	4,32	-0,73	3,94	-1,26	3,82	13,88	21,52	7,69
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	0,21	0,03	0,01	0,55	1,57	1,45	1,89	2,37	2,86	0,10
Всього витрат	16,49	19,11	30,93	41,54	87,56	31,16	70,52	121,76	176,35	62,71
Чистий прибуток	5,66	7,32	5,76	10,68	14,39	3,39	4,10	5,57	6,52	0,44